

چکیده

در این مقاله قانون نظام صنفی مصوب سال 1392 مجلس شورای اسلامی مورد بررسی قرار گرفته و مشکلاتی که در راه اجرای آن و همچنین کمبودها و تعارضات قانونی بعضی از مواد آن با سایر قوانین جاری کشور مورد بررسی قرار گرفته است. قانون نظام صنفی قانونی فراگیر است و تمام افراد جامعه به نوعی با آن در زندگی خود به صورت مستقیم و غیرمستقیم درگیر بوده و خدمتگزاری بخش خصوصی را به صورت آسان و منظم سامان می دهد. حال چنانچه این قانون خود دارای مشکلاتی باشد به خدمت رسانی به مردم لطمه وارد کرده و موجب زیان و بی نظمی در جامعه می گردد. بنابراین بررسی و ارتقای این قانون جزء مواردی ضروری می باشد. روش تحقیق این مقاله ترکیبی کمی و کیفی بوده و در انجام آن از پیمایش و فنون دلفی و روشهای جمع آوری داده کیفی نظیر مصاحبه و مشاهده استفاده گردیده است. این مقاله 16 مورد از مهمترین مفاد قانونی که دارای اشکال است را مورد بررسی قرار داده و مواردی را برای بهتر شدن این مفاد ارائه نموده است.

کلید واژه:

قانون نظام صنفی¹، آسیب شناسی.

مقدمه

وجود اصناف در طول تاریخ منحصر به ایران نبوده و در تمامی نقاط دنیا وجود داشته است و حتی در برخی از کشورها در ایجاد با سقوط حکومتها نیز نقش قابل توجهی داشته اند.

یکی از ویژگیهای اساسی بازارها تا قرن اخیر، تشکل بازاریان در انجمنهای صنفی یعنی اصناف بوده است. این انجمنها اصولاً به صاحبان حرفه ها تشکل می بخشید و دارای وظایف اجتماعی وسیعی بودند. ابتدای پیدایش اصناف اسلامی به قرن سوم هجری می رسد که دوره شکوفایی تمدن اسلامی و رونق تجارت شهرنشینی بود در این قرن بود که تشکل صنعتگران و پیشه وران بر اساس حرفه و پیشه ها بوجود آمد و رشد و توسعه کامل شهرها در دو قرن پنجم و ششم هجری فعالیتهای اصناف را توسعه فراوان بخشید. برخی از خاورشناسان مبدا پیدایش انجمنهای صنفی در شهرهای ایرانی را دوره ساسانیان می دانند. به هر حال منشاء انجمنهای صنفی هرچه باشد در سده های چهارم و پنجم بر شمار این انجمنها افزوده شده و پیشه وران برای خود صنف جداگانه ای پدید آوردند. چنانکه ابن بطوطه در سده هشتم درباره اصناف اصفهانی می گوید: "هر دسته از پیشه وران اصفهان، رئیس و پیشکسوتی برای خود انتخاب می کند که او را کلو می نامند." (ابن بطوطه، 1376)

نظارت بر اصناف و بازار بخشی از وظایف محتسب بوده که با توجه به اصل فراگیر امر بمعروف و نهی از منکر در فرهنگ اسلامی شامل مراقبت در اجرای درست قواعد شرعی و وظایف مذهبی مسلمانان بخشی از وظایف شهرداری، شهربانی و دادستانی بوده است. قلمرو وظایف محتسب همه جای شهر بود و وظیفه داشت ضمن مراقبت

طراحی راهکارهای برون رفت از

آسیبهای موجود قانون نظام صنفی

مصوب سال 1392 مجلس شورای

اسلامی به منظور ارتقاء اثربخشی آن

ابراهیم عزیزی

استادیار و مدیر گروه بخش حقوق

خصوصی دانشکده حقوق دانشگاه تربیت

مدرس

Eazizi@modares.ac.ir

محسن صرامی (نویسنده مسئول)

دانشجوی دکتری مدیریت دولتی گرایش

سازمانهای دولتی ایران - رفتاری دانشکده

مدیریت و اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس

m.sarami@modares.ac.ir

بازارها از معاملات دغلكارانه و غیر منصفانه بازرگانان و پیشه وران و دلالتان جلوگیری و به امور اصناف نیز رسیدگی و اوزان و مقادیر پیمانه ها را بازرسی کند. محتسب از رباخواری که حرام و خلاف شرع است و احتکار جلوگیری می کرد. به بهداشت فرآورده ها و محیط و نظارت بر عیار سکه و نظارت می کرد. اختیارات او محدود به شهر بود و بازرگانی خارجی را شامل نمی شد. (احمد

اشرف، 1385) بعد از دوره صفویان از اختیارات و وظایف محتسب کاسته شد و اجرای احکام شرعی از وی سلب و به مراجع تقلید سپرده شد و آن بخش از وظایف او را که به نظافت شهرها و رسیدگی به اصناف بر می گشت داروغه و کلانتر برعهده گرفتند. به این ترتیب اندک اندک حوزه عمل محتسب منحصر به رسیدگی به قیمتها و نرخها و بررسی اوزان و مقادیر گردید که این امر نیز تابع فرمان داروغه بود. (مهدوی، 1341) در عصر زندیه محتسب وظیفه نظارت بر قیمت اجناس بازار و تهیه و تنظیم فهرست قیمت‌های روزانه را برعهده داشت. در دوره قاجاریه نیز اداره ای به نام اداره جلیله پلیس و احتساب با 460 نفر عضو که 260 نفر از آنها اعضای احتساب بودند و به این امر رسیدگی کردند دایر شد. (ترابی فارسانی، 1384)

بعد از این دوران قوانینی برای رسیدگی به مسائل امور صنفی و نظم بخشیدن به فعالیتهای اصناف به تصویب رسید که عمدتاً شهرداری و انجمن شهر مجری آنها بود پس از آن در آبان ماه 1333 هجری وزیران آئین نامه مجمع عمومی اتحادیه های صنفی و بازرگانی را به تصویب رساند. سپس به موجب ماده 33 قانون اتاقهای بازرگانی مصوب هفتم دی ماه همان سال و آیین نامه های اجرایی، در تکمیل آیین نامه عضویت اتاق بازرگانی تهران و اتحادیه های صنفی بازرگانان به تصویب وزارت اقتصاد ملی رسید و مقرر گردید انتخابات اتحادیه ها صنفی تحت نظارت فرماندار تهران بعمل آید. سپس وزارت کشور به استناد ماده 42 قانون شهرداری، آیین نامه های مطابق بند شانزدهم از قانون مذکور مصوب تیرماه سال 1334 تحت عنوان " آیین نامه اتحادیه های اصناف " تصویب نمود. اهمیت و ضرورت نظامند کردن فعالیتهای اصناف موجب تدوین اولین قانون نظام صنفی در روز 12 خردادماه 1350 با حضور نمایندگان دولت وقت تشکیل گردید. بعد از انقلاب اتاقهای اصناف منحل و کمیته های امور صنفی مسئولیت امور جاری اصناف را در سراسر کشور عهده دار شد. بدلیل نیاز تشکیلات صنفی پس از پیروزی انقلاب اسلامی به یک مرجع قانونی معتبر اولین قانون نظام صنفی در دوران پس از پیروزی انقلاب اسلامی مشتمل بر 10 فصل، 85 ماده و بالغ بر 40 بند و تبصره در تیرماه سال 1359 به تصویب شورای انقلاب رسید. (سردارنیا و جاهدین محمدی، 1395) در سال 1361 شورای مرکزی اصناف منحل و دو مجمع امور صنفی ایجاد و بخش مهمی از اختیار شورای مرکزی اصناف به اتحادیه ها منتقل شد. در اردیبهشت ماه سال 1368 قانون نظام صنفی برای برخی از اصلاحات به مجلس شورای اسلامی رفت و تصویب شد. در سال 1382 قانون مذکور با اصلاحات کلی مجدداً تدوین و به تصویب مجلس ششم شورای اسلامی رسید. در سال 1393 تغییر قانون نظام صنفی تحت لایحه اصلاح نظام صنفی درمجلس شورای اسلامی تصویب گردید. (خسروی، 1392)

2. بیان مساله و اهمیت موضوع

یکی از اساسی ترین مشکلات در حوزه اصناف، بحث نقص قوانین است. با آنکه قانون نظام امور صنفی آخرین بار در سال 92 اصلاح و بازنگری و از سوی مجلس شورای اسلامی تصویب شد اما همچنان با توجه به مواردی که در زمان اجرا با آن مواجه شده و همچنین تطابق با دیگر قوانین مربوطه نیاز به اصلاح و تغییرات دارد چرا که به موارد مهم و اصولی جدی در این حوزه بی توجهی شده است. مهمترین عاملی که در این قانون مورد بی توجهی قرار گرفته است بی توجهی به بخش خصوصی است. در قانون جدید مواردی وجود دارد که فاقد رویکرد صنفی بوده و همچنین مشکلات عدیده ای نیز ایجاد نموده است که نشاندهنده این مورد است که متاسفانه کار کارشناسی کاملی قبل از تصویب این قانون انجام نگرفته به طوریکه خبرگان فن معتقدند این قانون نه تنها نسبت به قانون مصوب 1382 نتوانسته گره ای از کار سازمانهای صنفی باز کند بلکه گره های جدیدی نیز به آن اضافه نموده است به طوریکه نیاز به بازنگری کلی قانون پس از این مدت کم احساس می شود.

3. روش تحقیق

این تحقیق از نظر کارویژه های تحقیق، تحقیق توصیفی - پیمایشی بوده و از نظر سبقه پژوهش دارای سبقه کمی - کیفی می باشد. پژوهشگر در این پژوهش ابتدا با طراحی پرسشنامه لیکرت در مورد قانون نظام صنفی موجود و ارائه آن به افرادی که با قانون نظام صنفی سر و کار دارند اقدام به شناسایی مفاد قانونی که در اجرا دارای مشکلاتی هستند نموده و سپس با تشکیل جلسه دلفی با خبرگان این مفاد قانونی را مورد بررسی و ارزیابی قرار داده و راه حلهای موجود را بررسی نموده و سپس بهینه ترین راه حل را از دید خبرگان انتخاب و ثبت نموده است. این پژوهش از نظر افق پژوهش مقطعی بوده و از ابزار پرسشنامه، مصاحبه با خبرگان و مشاهده و بهره مندی از تجارب حاصل گشته است. همچنین جامعه آماری تحقیق از مدیران اتحادیه ها، اتاقهای اصناف و مطلعین قانون نظام صنفی ایران تشکیل گشته و از روش تحقیق دلفی برای رسیدن به نتایج تحقیق استفاده شده است.

1.3. سوالات پژوهش

1- آسیبهای قانونی قانون نظام صنفی در اجرا کدام است؟

2- راه حل‌های حقوقی آن کدام است؟

پاسخ سوال اول از طریق پیمایش جامعه آماری مشخص گردیده و منجر به شناسایی 16 مورد گشته است. در این پژوهش ابتدا پرسشنامه ای برای مواد قانونی بر اساس طیف لیکرت تعیین گشت و در سطح خطای 5 درصد بر اساس فرض صفر $4 < \mu$ در برابر $4 \geq \mu$ با استفاده از آزمون نرمال تست گردید و مشخص گردید که قانون نظام صنفی از دید افرادی که با آن سر و کار دارند دارای آسیب می باشد. سپس با توجه به طیف پاسخگویی بر روی مواد قانونی و اعلام نارضایتی از بعضی مواد با مشورت با خیرگان فن 16 ماده و تبصره که برای افزایش بهره وری در اجرا نیاز به اصلاح انتخاب گشته و سپس بر روی این مواد قانونی بحث و بررسی انجام گشت. سوال دوم نیز پس از تشکیل جلسه دلفی پاسخ داده شده است.

در ادامه به مواد قانونی که در عمل ایجاد مشکل نموده است اشاره شده مشکلاتی که هرکدام از این مواد در اجرا ایجاد نموده اند به صورت مختصر بیان گردیده و راه حل جدید برای بعضی مواد پیشنهاد می گردد.

4. یافته های تحقیق

تبصره 1 ماده 21 از فصل سوم قانون: اتحادیه دارای شخصیت حقوقی و غیرانتفاعی است و پس از ثبت در وزارت صنعت، معدن و تجارت رسمیت می‌یابد. اساسنامه الگوی اتحادیه‌های صنفی توسط اتاق اصناف ایران با همکاری دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت‌عالی نظارت می‌رسد.

آسیب شناسی: یکی از مشکلاتی که در 2 الی 3 سال اخیر بین اتحادیه های صنفی و بانکها، سازمان امور مالیاتی کشور و بقیه ارگانهای حقوقی بروز کرده و تا کنون نیز برای آن راه حلی پیدا نشده است در تعریف اتحادیه که در تبصره بالا بیان شده نهفته است. بنا به مصوبه مورخ 1387/6/10 بنا به پیشنهاد شماره 100/147144 مورخ 1386/11/24 معاونت نظارت و برنامه ریزی ریاست جمهوری، تمام اشخاص حقوقی باید دارای شناسه ملی شوند در حالیکه اتحادیه های صنفی بر اساس تبصره 1 ماده 21 پس از ثبت در وزارت صنعت و معدن و تجارت رسمیت می یابند و تا این لحظه این مشکل در سطح کشور پابرجاست که اتحادیه های صنفی نمی توانند شناسه ملی بگیرند زیرا در سامانه و قوانین اداره ثبت شرکتها هنوز این مساله حل نشده که چگونه می توان این اتحادیه ها را دارای شناسه ملی نمود و این مورد با وارد شدن به سامانه اینترنتی سازمان ثبت شرکتها کاملاً مشخص است زیرا گزینه ای برای ثبت اتحادیه های صنفی مشاهده نمی شود. این مشکل باعث گردیده که بانکها در باز کردن و ثبت اطلاعات اتحادیه های صنفی در سامانه های خود با مشکل مواجه گردند و در نتیجه برای حل این مشکل به صورت غیرقانونی در بعضی بانکها این اتحادیه ها به صورت اشخاص حقیقی وارد سامانه بانکی شده اند. دومین مشکل این تعریف با سازمان مالیاتی کشور بروز نموده است. از آنجا که اتحادیه های صنفی صرفاً شخصیتی غیرانتفاعی بوده و از لحاظ کارکردی نیز نقشی شبیه به NGO ها دارند و هزینه‌های خود را تنها از بابت حق عضویت‌های سالانه ای که از اعضا دریافت می کنند پرداخت نموده و اجازه هیچگونه فعالیت تجاری مستقل تحت نام خود را ندارند؛ بنابراین شخصیتی غیرتجاری محسوب می گردند و بنابراین چون درآمدی ندارند مالیاتی نیز به آنها تعلق نمی گیرد اما در حال حاضر اتحادیه های صنفی در این مورد دارای مشکلات عدیده ای هستند. از طرفی سازمان مالیاتی اصرار بر پلمب دفاتر اتحادیه ها به عنوان یک شخصیت حقوقی مستقل دارد در حالیکه اتحادیه ها معتقدند وقتی نمی توانند شناسه ملی بگیرند نمی توانند دفاتر خود را نیز پلمب کنند و با توجه به اینکه زیر نظر سازمان صنعت، معدن و تجارت به سر می برند این کار باید توسط این سازمان انجام گیرد نه سازمان ثبت شرکتها یا سازمان مالیاتی کشور و از طرف دیگر سازمان مالیاتی اتحادیه ها را ملزم به تنظیم اظهارنامه کرده است که این خود مشکل ایجاد نموده است در حالیکه اتحادیه های اشخاص حقوقی غیرتجاری هستند بنابراین اصلاً نیازی به ارسال اظهارنامه ندارند. به نظر می رسد غیرتجاری بودن اتحادیه های صنفی و همچنین معاف از مالیات بودن آنها باید در تعریف قانونی آن آورده شود بنابراین به نظر می رسد بهتر است تبصره بالا به صورت زیر اصلاح گردد:

اصلاحی تبصره 1 ماده 21 قانون: اتحادیه دارای شخصیت حقوقی، غیرانتفاعی و غیرتجاری است و پس از ثبت در وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان ثبت شرکتها رسمیت می‌یابد. اتحادیه ها معاف از مالیات هستند. دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت با همکاری اتاق اصناف

ایران موظف اند تا 6 ماه پس از تایید این قانون اساسنامه الگوی اتحادیه‌های صنفی شامل نحوه ثبت اتحادیه ها را تهیه و به تصویب مجلس شورای اسلامی برسانند.

تبصره 2 ماده 21 قانون: حدنصاب تعداد واحدهای صنفی برای تشکیل یک اتحادیه در کشور به شرح زیر است:

الف - در تهران، 300 واحد

ب - در شهرستانهای با بیش از دو میلیون نفر جمعیت، 200 واحد

ج - در شهرستانهای دارای بیش از یک میلیون نفر و کمتر از دو میلیون نفر جمعیت، 150 واحد

د - در شهرستانهای دارای بیش از پانصد هزار نفر و کمتر از یک میلیون نفر جمعیت، 100 واحد

ه - در شهرستانهای با کمتر از پانصد هزار نفر جمعیت، 50 واحد

آسیب شناسی: تعداد واحد صنفی پیشنهاد شده در قانون با توجه به ارقام محاسباتی هزینه ها و درآمدهای ناشی از حق عضویت اتحادیه نشاندهنده این است که یک اتحادیه با حداقل 50 نفر قادر نخواهد بود هزینه های جاری خود را پوشش دهد و به نظر می رسد این حد نصاب که در قانون سال 82 آمده باید دستخوش تغییراتی به میزان حداقل دو برابر شود.

اصلاحیه تبصره 2 ماده 21 قانون: حدنصاب تعداد واحدهای صنفی برای تشکیل یک اتحادیه در کشور به شرح زیر است:

الف - در تهران، 600 واحد

ب - در شهرستانهای با بیش از دو میلیون نفر جمعیت، 400 واحد

ج - در شهرستانهای دارای بیش از یک میلیون نفر و کمتر از دو میلیون نفر جمعیت، 300 واحد

د - در شهرستانهای دارای بیش از پانصد هزار نفر و کمتر از یک میلیون نفر جمعیت، 200 واحد

ه - در شهرستانهای با کمتر از پانصد هزار نفر جمعیت، 100 واحد

برای واحدهای صنفی زیر تعداد بالا با توجه به اینکه در قانون تعیین تکلیف شده است یعنی ادغام در اتحادیه های همگن اقدام گردد.

تبصره 22 قانون: اتحادیه‌ها توسط هیأت مدیره منتخب اعضای اتحادیه اداره می‌شوند. تعداد اعضای این هیأت پنج نفر اصلی و دو نفر علی‌البدل برای اتحادیه‌های دارای کمتر از هزار واحد صنفی عضو و هفت نفر اصلی و سه نفر علی‌البدل برای اتحادیه‌های دارای بیش از هزار واحد صنفی عضو خواهد بود.

آسیب شناسی: با توجه به اینکه در تبصره 2 ماده 21 تعداد واحد صنفی مورد نیاز جهت تشکیل یک اتحادیه در کمترین حالت 50 واحد ذکر شده اعضای هیات مدیره آن نیز باید متناسب با آن تعریف گردد و اتحادیه با 50 عضو نباید با اتحادیه ای با 1000 عضو یکسان دیده شود چون افرادی که در یک اتحادیه به سر می برند همه تمایلی برای عضویت در هیات مدیره آن ندارند و در شهرها و اتحادیه های کوچک به کرات مشکل کمبود کاندیدای عضویت در هیات مدیره دیده شده است بنابراین به نظر می رسد بهتر است این ماده به صورت زیر اصلاح گردد.

اصلاحیه ماده 22 قانون با توجه به اصلاحیه تبصره 2 ماده 21 قانون: اتحادیه ها توسط هیات مدیره منتخب اعضای اتحادیه اداره می شوند. تعداد اعضای این هیات 3 نفر اصلی و یک نفر علی‌البدل برای اتحادیه های کمتر از یکصد واحد صنفی، پنج نفر اصلی و 2 نفر علی‌البدل برای اتحادیه های بین یکصد و هزار واحد صنفی و هفت نفر اصلی و 3 نفر علی‌البدل برای اتحادیه های بیشتر از هزار واحد صنفی.

تبصره 1 ماده 22 قانون: مدت مسؤولیت اعضای هیأت مدیره اتحادیه‌ها از تاریخ انتخاب چهارسال تمام است. اعضای هیأت مدیره با رأی مخفی و مستقیم اعضای اتحادیه انتخاب می‌شوند. اعضای مذکور نمی‌توانند بیش از دو دوره متوالی و یا چهار دوره متناوب در هیأت مدیره اتحادیه عضویت داشته باشند.

آسیب شناسی: لزوم اداره یک اتحادیه صنفی در جهت انجام وظایف صنفی و قانونی تعریف شده برای خود این است که افراد هیات مدیره تجربه کافی در این مورد داشته و همچنین بر قانون و آئین نامه های آن تسلط کافی داشته باشند. معمولاً دوره اول انتخاب یک عضو در هیات مدیره به یادگیری این موارد می گذرد و وی تنها یک دوره دیگر وقت خواهد داشت تا از تجربیات خود استفاده کند. از طرف دیگر در اتحادیه های کوچک نیز این بازه زمانی مشکل زا خواهد بود زیرا در هر اتحادیه اعضای کمی وجود دارند که حاضرند از

ساعت و وقت کاری خود در جهت رسیدگی به مسایل اتحادیه استفاده نمایند زیرا این کار باعث هزینه های فرصت از دست رفته برای آنها می گردد. از طرفی اینکه افراد نیز بتوانند مدت زیادی کاندیدا و انتخاب گردند نیز باعث می گردد که حالتی انحصارگونه با توجه به اطلاعاتی که در اتحادیه از اعضا موجود است و استفاده از آن اطلاعات در جهت منافع اعضای فعلی جهت اینکه از این منافع جهت انتخاب دوباره خود استفاده کنند وجود دارد به نظر می رسد باید تعادلی در این زمینه در متن قانون به وجود آید. همچنین بنا بر قانون اساسی تنها در قانون انتخابات ریاست جمهوری است که انتخاب بیش از دو دوره متوالی ممنوع گردیده است. برای این کار می توان ساز و کار جمع آوری امضا از معتمدین شهر یا حد نصاب خاصی از افراد صنفی را در قانون معین و جهت انتخاب بیش از دو دوره افراد گنجانند. همچنین راهکار دیگر تشکیل شورای مشورتی در اتحادیه ها از اعضای سابق هیات مدیره اتحادیه بوده که وظیفه دادن مشاوره های قانونی به اعضای جدید را دارا باشد در اینصورت هم می توان از افراد جدید و جوان در هیات مدیره های اتحادیه ها و هم از تجربه افراد قدیمی استفاده کرد.

اصلاحیه تبصره 1 ماده 22 قانون: مدت مسؤولیت اعضای هیأت مدیره اتحادیه‌ها از تاریخ انتخاب چهارسال تمام است. اعضای هیأت مدیره با رأی مخفی و مستقیم اعضای اتحادیه انتخاب می‌شوند. در صورت انتخاب بیش از 2 دوره متوالی اعضا می توانند تنها در هیات مشورتی عضو گردند و پس از گذشت یک دوره در انتخابات هیات مدیره اتحادیه شرکت نمایند. در صورت فقدان تعداد کاندیدای مورد نیاز برای هیات مدیره اتحادیه مزبور، انتخاب دوباره این افراد بلامانع است.

تبصره 1 ماده 22 مکرر- کمیته‌ای مرکب از نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان تعزیرات حکومتی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و دو نفر از اتاق اصناف شهرستان از مراجع ذیصلاح شامل وزارت اطلاعات، نیروی انتظامی، سازمان ثبت احوال کشور و قوه قضائیه ظرف یکماه شرایط مذکور را استعلام می‌نماید. نمایندگان اتاق اصناف شهرستان در این کمیته نباید خود نامزد انتخابات باشند. تصمیم‌گیری در این کمیته با اکثریت آراء صورت می‌گیرد و نتیجه به متقاضی اعلام می‌شود.

وظیفه این کمیته حصول اطمینان از صحت موارد مندرج در بندهای مذکور از طریق رؤیت اسناد مثبت و بررسی مدارک و شواهد است. آسیب شناسی: این ماده در قانون سال 82 وجود نداشته و به صورت آئین نامه ای بوده است که در ضمیمه قانون آمده بوده است. بر اساس تبصره 2 ماده 4 آن آئین نامه (آیین نامه اجرایی تبصره 3 ماده 22 قانون نظام صنفی) "تطبیق شرایط مندرج در ماده فوق و اعلام نظر برعهده کمیته ای مرکب از نمایندگان وزارت بازرگانی، وزارت کشور و وزارت دادگستری می باشد که با استعلام از مراجع قضایی و ذیصلاح، اداره اطلاعات، اداره نظارت بر اماکن عمومی نیروی انتظامی و مجمع امور صنفی مربوط، حداکثر ظرف مدت یک ماه از زمان دریافت فهرست داوطلبان، نظر خود را به انجمن نظارت برانتخابات اعلام نماید." در حالیکه در قانون جدید وزارت کشور حذف گردیده و نیروی انتظامی و سازمان تعزیرات حکومتی اضافه شده اند که این مساله باعث عدم هماهنگی هایی در این مورد گردیده و همچنین رویکردی غیرصنفی را وارد انتخابات اصناف نموده است. از طرفی با توجه به شرح وظایفی که در قانون سازمان تعزیرات حکومتی بیان شده است که وظایف اصلی این سازمان را رسیدگی به تخلفات اموراتصادی دردوبخش دولتی و غیردولتی ((موضوع قانون تعزیرات حکومتی))، رسیدگی به تخلفات بهداشت، دارو و درمان ((موضوع قانون تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی)) و رسیدگی به جرایم قاچاق کالا و ارز ((موضوع قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز)) می باشد؛ به نظر می رسد وزارت دادگستری صلاحیت بیشتری برای این کار داشته و این سازمان و نیروی انتظامی فقط می تواند منبع استعلامی برای وزارت دادگستری و وزارت کشور باشند.

اصلاحیه تبصره 1 ماده 22 مکرر: کمیته‌ای مرکب از نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت کشور و وزارت دادگستری و سه نفر از اتاق اصناف شهرستان می باشد که با استعلام از مراجع قضایی و ذیصلاح، اداره اطلاعات، اداره نظارت بر اماکن عمومی نیروی انتظامی ظرف یکماه شرایط مذکور را استعلام می‌نماید. نمایندگان اتاق اصناف شهرستان در این کمیته نباید خود نامزد انتخابات باشند. تصمیم‌گیری در این کمیته با اکثریت آراء صورت می‌گیرد و نتیجه به متقاضی اعلام می‌شود.

ماده 23 قانون: در اتحادیه‌ها افراد منتخب به ترتیب براساس اکثریت نسبی آرای مأخوذه شامل یک نفر رئیس، دو نفر نایب رئیس (اول و دوم)، یک نفر دبیر و یک نفر خزانه دار تعیین می‌شود. همزمان با برگزاری انتخابات اعضای هیأت مدیره اتحادیه، انتخاباتی برای انتخاب دو نفر بازرس (صلی و علی‌البدل) برگزار می‌شود.

آسیب شناسی: وجود بازرس برای اتحادیه ها در قانون سال 1382 در قالب اعضای هیات مدیره تعریف گشته بود به طوریکه در آن قانون بیان می کرد: "هیأت مدیره اتحادیه ها از میان خود یک نفر را به عنوان رئیس، یک نفر را به عنوان نایب رئیس، یک نفر را به عنوان بازرس، یک نفر را به عنوان خزانه دار و یک نفر را به عنوان دبیر انتخاب می کند." اما در اصلاحیه قانون جدید به نظر می رسد تصور تصویب کنندگان این بوده که اتحادیه ها مشابه شرکت های تجاری باید هیات مدیره جدا از بازرس تعیین شوند و بازرس جزء هیات مدیره تلقی نگردند در حالیکه این مساله اولاً به دلیل غیرتجاری و غیر انتفاعی بودن اتحادیه ها لزومی نداشته است ثانیاً این کار باعث به وجود آمدن تعارضات زیادی بین اعضای هیات مدیره و بازرسین گشته و ثالثاً وظایف بازرسین با وظایف اتاق اصناف شهرستان همپوشانی ایجاد نموده است و به نظر می رسد ماده 23 قانون مصوب سال 1382 در این زمینه بسیار بهتر عمل می کند بنابراین تصحیح ماده 23 به صورت ذیل پیشنهاد می گردد.

اصلاحیه ماده 23 قانون: هیأت مدیره اتحادیه ها از میان خود یک نفر را به عنوان رئیس، یک نفر را به عنوان نایب رئیس، یک نفر را به عنوان بازرس، یک نفر را به عنوان خزانه دار و یک نفر را به عنوان دبیر انتخاب می کند. انتخاب مجدد این افراد بلامانع خواهد بود. رئیس هیأت مدیره علاوه بر دعوت از اعضاء، اداره جلسات و ابلاغ مصوبات، به عنوان نماینده اتحادیه در اتاق اصناف شهرستان نیز شناخته می شود. رئیس هیأت مدیره بالاترین مقام اجرائی اتحادیه محسوب می گردد. در غیاب رئیس، نایب رئیس وظایف و اختیارات وی را برعهده می گیرد. در اتحادیه هایی که تعداد اعضای هیأت مدیره آن هفت نفر است، دو نفر نایب رئیس و دو نفر بازرس خواهند بود. تبصره 3 ماده 23 قانون: در صورت درخواست کلیه منتخبان، سمت آنها از طریق برگزاری انتخابات داخلی در حضور رئیس یا نماینده کمیسیون نظارت تعیین می شود.

اصلاحیه تبصره 3 ماده 23 قانون: در صورت درخواست کلیه منتخبان، سمت آنها از طریق برگزاری انتخابات داخلی و با رای مخفی در حضور رئیس یا نماینده کمیسیون نظارت تعیین می شود. ماده 24 قانون: هیأت مدیره هر اتحادیه مکلف است از خدمات یک نفر، که دارای حداقل مدرک کارشناسی باشد، به صورت تمام وقت به عنوان مدیر اجرایی استفاده کند. در شهرستان های دارای کمتر از یک میلیون نفر جمعیت، به کارگیری افراد دیپلمه به عنوان مدیر اجرایی، بلامانع است. مدیر اجرایی مجری مصوبات هیأت مدیره و منتخب آن است و با جایگزین شدن هیأت مدیره جدید مستعفی تلقی می گردد. استفاده از خدمات همان مدیر در ادوار بعد بلامانع است.

آسیب شناسی: با توجه به اینکه اتحادیه های کوچک دارای بنیه مالی قوی نبوده و همچنین در شهرهای کوچک دسترسی به افرادی که دارای مدرک کارشناسی باشند و حاضر به کار در اتحادیه های صنفی باشند ممکن است مشکل باشد و همچنین اتحادیه ای با 50 نفر عضو قابل مقایسه با اتحادیه ای با 1000 نفر عضو نمی باشد به نظر می رسد باید تغییراتی در این قانون بوجود آورد و مدرک کاردانی را و همچنین میزان سابقه کاری برای مدارک پایین تر از کارشناسی را لحاظ نمود چه بسا در اتحادیه ای فردی که دارای مدرک کاردانی و سابقه کاری می باشد بتواند همان وظایف مدیر اجرایی را به انجام رساند و نیازی به استخدام جدید نباشد.

اصلاحیه ماده 24 قانون: هیأت مدیره هر اتحادیه مکلف است از خدمات یک نفر، که دارای حداقل مدرک کارشناسی یا حداقل فوق دیپلم با 4 سال کار در تشکلات صنفی باشد، به صورت تمام وقت به عنوان مدیر اجرایی استفاده کند. در شهرستان های دارای کمتر از یک میلیون نفر جمعیت، به کارگیری افراد فوق دیپلم یا دیپلم با حداقل 2 سال سابقه کار در تشکلات صنفی به عنوان مدیر اجرایی، بلامانع است. مدیر اجرایی مجری مصوبات هیأت مدیره و منتخب آن است و با جایگزین شدن هیأت مدیره جدید مستعفی تلقی می گردد. استفاده از خدمات همان مدیر در ادوار بعد بلامانع است.

ماده 29 قانون: اتحادیه ها می توانند وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات وزارتخانه ها، شهرداری ها و سازمان های وابسته به دولت را طبق مقررات و قوانین جاری در راستای قرارداد تنظیمی و در قبال اخذ کارمزد عهده دار شوند و مبالغ وصول شده بابت مالیات، عوارض یا هزینه خدمات را بلافاصله به حساب قانونی مربوطه واریز کنند.

تبصره - در صورت عدم اقدام از سوی اتحادیه ها، اتاق اصناف شهرستان می تواند با تنظیم قرارداد و در قبال اخذ کارمزد عهده دار انجام مسؤولیت های مقرر در این ماده شود.

آسیب شناسی: وجود این ماده در قانون نظام صنفی با تبصره 1 ماده 21 این قانون و تبصره 1 ماده 31 این قانون منافات دارد. زیرا در تعریف اتاق اصناف شخصیت غیرتجاری بودن اتاق اصناف با این قانون تعارض دارد زیرا اخذ کارمزد مشمول ماده 139 قانون مالیات مستقیم که موارد معاف از مالیات بودن را "کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیر نقدی و همچنین حق عضویت اعضای مجامع حرفه‌ای، احزاب و انجمنها وتشکل‌های غیر دولتی که دارای مجوز از مراجع ذیربط باشند و وجوهی که به موجب قانون و مقررات مربوط از درآمد یاقح الزحمةٔ اعضاء آنها کسر و به حساب مجامع مزبور واریزمی‌شود، از پرداخت مالیات معاف است." اعلام نموده نبوده و این کارمزد در منابع درآمدی اتحادیه‌ها و اتاق اصناف در دفاتر حسابداری ثبت گردیده و در نتیجه از غیرتجاری بودن ساقط می‌گردند. همچنین انجام این کار اتحادیه را در تقابل مستقیم با اعضا قرار داده و همچنین آن را مشمول مالیات می‌کند که با موردی که در تبصره 1 ماده 21 بررسی کردیم، منافات دارد.

اصلاحیه ماده 29 قانون: اتحادیه‌ها می‌توانند وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات وزارتخانه‌ها، شهرداری‌ها و سازمان‌های وابسته به دولت را طبق مقررات و قوانین جاری در راستای قرارداد تنظیمی و در قبال اخذ کارمزد عهده‌دار شوند و مبالغ وصول شده بابت مالیات، عوارض یا هزینه خدمات را بلافاصله به حساب قانونی مربوطه واریز کنند. این درآمدها معاف از مالیات بوده و به عنوان کمک واحدهای دولتی به اتحادیه‌ها منظور می‌گردند.

تبصره: درآمد ناشی از کارمزد انجام خدمات و وصول آنها برای سازمانهای وابسته به دولت می‌تواند از اصل مبلغ هر واحد صنفی کسر گردیده و مبلغ باقیمانده از جانب فرد صنفی به سازمانهای مربوطه پرداخت گردد در اینصورت کارمزدی به اتحادیه تعلق نمی‌گیرد.

🚩 **بند ی ماده 30 قانون (در ارتباط با وظایف اتحادیه‌ها): وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات به نمایندگی از طرف وزارتخانه‌ها، شهرداریها و سازمانهای وابسته به دولت.**

آسیب شناسی: با توجه به موارد ذکر شده در مواد قبل در موضوع مالیات و غیرتجاری بودن اتحادیه‌ها بخصوص ماده 29 قانون این بند باید حذف شده یا بهمان صورت اصلاح گردد.

اصلاحیه بند ی ماده 30 قانون: براساس موارد ذکر شده در ماده 29 قانون حذف شود یا بهمان صورت اصلاح گردد.
🚩 **بند ن ماده 30 قانون: برگزاری دوره‌های آموزشی احکام تجارت و کسب و کار به‌طور مستقل یا با کمک بسیج اصناف کشور قبل از صدور و تمدید پروانه کسب اعضای صنف.**

آسیب شناسی: با توجه به تعداد کم افراد صنفی در اتحادیه‌های کوچک و همچنین با توجه به اینکه انجام این ماده در عمل در سراسر کشور یا توسط اتاقهای اصناف در حال حاضر انجام گرفته و یا هماهنگیهای آن توسط اتاق اصناف انجام می‌گیرد اولاً بهتر است این بند به وظایف اتاقهای اصناف اضافه گشته و از اینجا حذف گردد تا قانون زیرپا گذاشته نشود. ثانیاً مرجع برگزاری این کلاسها بهتر است وزارت علوم تعریف شود تا بسیج اصناف زیرا کار آموزش باید در جای تخصصی خود انجام گیرد و ثالثاً کسانیکه دارای سابقه زیاد در داشتن پروانه کسب هستند از این امر مستثنا گردند زیرا در عمل اخلاق کسیکه بیش از 10 یا 15 سال است به کاری مشغول است را با 10 ساعت آموزش نمی‌توان عوض کرد و فقط باعث طولانی تر شدن فرایند صدور پروانه کسب می‌گردد.

اصلاحیه بند ن ماده 30 قانون: حذف این بند از ماده 30 و اضافه کردن آن به ماده 37 به صورت ذیل:
برگزاری دوره‌های آموزشی احکام تجارت و کسب و کار علمی و عملی به‌طور مستقل یا از طریق همکاری با همه اشخاص حقیقی و حقوقی ذیربط از جمله دانشگاهها، بسیج اصناف، آموزشگاههای آزاد با اولویت بخش خصوصی.

🚩 **ماده 31 قانون: منابع مالی هر اتحادیه عبارتند از:**

- الف - حق عضویت افراد صنفی در اتحادیه.
- ب - وجوه دریافتی در ازای ارائه خدمات غیر موظف از قبیل خدمات فنی و آموزشی به اعضای صنف.
- ج - کمکهای دریافتی از اشخاص حقیقی یا حقوقی.
- د - کارمزد وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات وزارتخانه‌ها، شهرداریها و سازمانهای وابسته به دولت.
- هر - درصدی از وجوه دریافتی بابت صدور و تمدید پروانه کسب

آسیب شناسی: بند د با توجه به موارد ذکر شده در مواد قبل در موضوع مالیات و غیرتجاری بودن اتحادیه ها بخصوص ماده 29 قانون این بند باید حذف شده یا بهمان صورت اصلاح گردد.

اصلاحیه ماده 31 قانون: منابع مالی هر اتحادیه عبارتند از:

الف - حق عضویت افراد صنفی در اتحادیه.

ب - وجوه دریافتی در ازای ارائه خدمات غیر موظف از جمله خدمات فنی و آموزشی به اعضای صنف.

ج - کمکهای دریافتی از اشخاص حقیقی یا حقوقی.

د - کارمزد وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات و سایر موارد مرتبط به دستگاههای اجرایی موضوع ماده 5 قانون مدیریت خدمات کشوری یا هر شخص حقیقی و حقوقی حسب مورد.

هر - درصدی از وجوه دریافتی بابت صدور و تمدید پروانه کسب تبصره: تمام منابع مالی اتحادیه ها معاف از مالیات هستند.

🚩 ماده 35 قانون: اتاق اصناف شهرستان در اولین جلسه هر دوره، هیأت رئیسه اتاق را برای مدت چهار سال انتخاب می‌کند. انتخاب مجدد اعضای مذکور در محدوده ماده (12) بلامانع است.

آسیب شناسی: در قانون مصوب سال 1382 دوره هیات رئیسه 2 سال تعیین شده بود بنابراین چنانچه هیات رئیسه نمی‌توانست به وظایف خود عمل کند بعد از مدت 2 سال این فرصت جهت تغییر هیات رئیسه فراهم بود. به نظر می‌رسد افزایش طول این مدت باعث می‌شود که فرصت جهت تغییرات و جلوگیری از تضییع امور دیرتر فراهم گردد. بنابراین پیشنهاد می‌گردد که فرایند انتخاب هیات رئیسه اتاقهای اصناف به شیوه زیر تغییر پیدا کند و ماده قانونی نیز به شیوه زیر اصلاح گردد.

پیشنهاد: فرایند انتخاب هیات رئیسه اتاقها به یکی از دو صورت زیر تغییر پیدا کند:

1. اعضای هیات رئیسه اتاق به صورت گردشی درآیند یعنی اینکه در هر سال به صورت گردشی یکی از اعضا به نوبت ریاست اتاق را برعهده گرفته و مناصب دیگر هم به همین صورت گردشی به اعضای بعدی برسد. مگر اینکه خود فرد از این انتخاب انصراف داده و مورد را به فرد بعدی بسپارد. نکته مثبت این کار این است که فرصت به تمامی اتحادیه ها جهت ریاست بر اتاق اصناف و مدیریت آن داده می‌شود و نکته منفی آن این است که در این صورت باید هماهنگی زیادی بین نظرات اتحادیه ها برقرار باشد تا خللی در کارها پیش نیاید. و البته این کار از ایجاد مفسده در رای گیریها نیز جلوگیری می‌کند.
2. اعضای هیات رئیسه دائم در هر سال به مثابه مجلس شورای اسلامی در دوره 4 ساله قادر به تعویض شدن باشند در این صورت چنانچه فردی در هیات رئیسه وظایف خود را به خوبی انجام ندهد بعد از یکسال می‌توان در رای گیری وی را واجد شرایط ندانست همچنین در اینجا پیشنهاد می‌شود که تعداد آرای هر اتحادیه به صورتی به نسبت تعداد اعضای صنفی آن تعیین شود و اتحادیه ها دارای رای برابر در انتخابات یا رای گیریها نباشند.

اصلاحیه ماده 35 قانون: اتاق اصناف شهرستان در اولین جلسه هر دوره، هیأت رئیسه اتاق را برای یکسال انتخاب می‌کند. انتخاب مجدد اعضای مذکور در محدوده ماده 12 قانون بلامانع است. تعداد رای هراتحادیه به نسبت تعداد اعضای آن اتحادیه، به ازاء هر 100 واحد صنفی دارای پروانه کسب 1 رای و با محدودیت حداکثر 5 رای برای شهرهای کمتر از یک میلیون نفر و حداکثر 10 رای برای شهرهای بیش از یک میلیون و کمتر از دو میلیون و حداکثر 15 رای برای شهرهای بیش از دو میلیون نفر در هر اتحادیه خواهد بود.

🚩 ماده 48 قانون: کمیسیون نظارت در شهرستان‌های هر استان به ترتیب زیر تشکیل می‌شود:

الف - در شهرستان‌های مراکز استان‌ها مرکب از مدیران کل و رؤسای سازمان‌ها و نهادهای استانی یا معاونان آنها در صورت وجود به شرح زیر:

1. صنعت، معدن و تجارت (رئیس کمیسیون)
2. امور مالیاتی
3. بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

4. تعزیرات حکومتی
5. نیروی انتظامی
6. استاندارد و تحقیقات صنعتی
7. انجمن حمایت از مصرف‌کنندگان
8. بسیج اصناف
9. اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی استان
10. اتاق تعاون استان
11. رئیس شورای اسلامی استان
12. رئیس و نائب‌رئیس اتاق اصناف مرکز استان
13. نماینده مطلع و تام‌الاختیار استاندار

ب - در سایر شهرستان‌های هر استان مرکب از رؤسا یا معاونان ذی‌ربط ادارات و نهادهای زیر در صورت وجود:

1. صنعت، معدن و تجارت (رئیس کمیسیون)
2. امور مالیاتی
3. بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
4. تعزیرات حکومتی
5. نیروی انتظامی
6. انجمن حمایت از مصرف‌کنندگان شهرستان
7. اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی شهرستان
8. اتاق تعاون شهرستان
9. بسیج اصناف
10. رئیس و نائب رئیس اتاق اصناف شهرستان
11. نماینده مطلع و تام‌الاختیار فرماندار
12. رئیس شورای اسلامی شهرستان

آسیب‌شناسی: بزرگترین چالشی که در قانون جدید نسبت به قانون قبلی وجود دارد تعداد بالای افراد کمیسیون نظارت در سطح شهرستانها و تعداد بالای افراد هیات عالی نظارت در سطح کشوری می باشد و همچنین وارد شدن افرادی به این کمیسیونها که اصولاً وجودشان هم افزایی خاصی در نظرات کمیسیون ایجاد نمی کند. همچنین کسانی جایگزین گردیده اند که رویکردی غیرصنفاً به این کمیسیون داده اند بنابراین ترکیب جدید به صورت زیر پیشنهاد می گردد.

اصلاحیه ماده 48 قانون: کمیسیون نظارت در شهرستان‌های هر استان به ترتیب زیر تشکیل می‌شود:

الف - در شهرستان‌های مراکز استان‌ها مرکب از مدیران کل و رؤسای سازمان‌ها و نهادهای استانی یا معاونان آنها در صورت وجود به شرح زیر:

1. صنعت، معدن و تجارت (رئیس کمیسیون)
2. رئیس و دو معاون اتاق اصناف مرکز استان (نائب رئیس کمیسیون)
3. امور اقتصادی و دارایی
4. بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
5. دادگستری
6. نیروی انتظامی
7. انجمن حمایت از مصرف‌کنندگان
8. بسیج اصناف
9. اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی استان
10. رئیس شورای اسلامی استان
11. نماینده مطلع و تام‌الاختیار استاندار از بین روسای اتحادیه‌ها

ب - در سایر شهرستان‌های هر استان مرکب از رؤسا یا معاونان ذی‌ربط ادارات و نهادهای زیر در صورت وجود:

1. صنعت، معدن و تجارت (رئیس کمیسیون)
2. رئیس و دو معاون اتاق اصناف شهرستان (نائب رئیس کمیسیون)
3. امور اقتصادی و دارایی
4. بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
5. دادگستری
6. نیروی انتظامی
7. انجمن حمایت از مصرف‌کنندگان
8. بسیج اصناف
9. اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی شهرستان
10. رئیس شورای اسلامی شهرستان
11. نماینده مطلع و تام‌الاختیار فرماندار از بین روسای اتحادیه‌ها

تبصره 1: در مراکز استانها در صورت نبود عنوان متناظر استانی، نماینده توسط دستگاه مربوطه معرفی گردد.
تبصره 2: در صورت عدم حضور مدیرکل یا رئیس سازمان صنعت و معدن و تجارت در جلسه کمیسیون نظارت، ریاست کمیسیون با رئیس یا معاون اتاق اصناف بوده و نماینده سازمان صنعت و معدن و تجارت فقط به عنوان یک عضو دارای رای در جلسه شرکت خواهد کرد.

ماده 53 قانون: هیأت عالی نظارت با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

1. وزیر صنعت، معدن و تجارت (رئیس هیأت)
2. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
3. وزیر کشور

4. وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
5. وزیر دادگستری
6. وزیر امور اقتصادی و دارایی
7. رئیس شورای عالی استان‌ها
8. فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
9. هیأت‌رئیس اتاق اصناف ایران
10. رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران
11. دبیرکل اتاق تعاون ایران
12. نماینده بسیج اصناف کشور
13. دو نفر از نمایندگان عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی به عنوان عضو ناظر بدون حق رأی

آسیب شناسی: بزرگترین چالش در قانون فعلی این است که در ترکیب هیات عالی نظارت افراد غیرمرتبط گذاشته شده اند و به علت حضور افراد غیرمرتبط و همچنین تعداد زیاد آنها تشکیل جلسات و تصمیم گیری در مورد مسائل را با مشکلات عدیده مواجه کرده است. همچنین به دلیل مشغله زیاد وزرا پیشنهاد می گردد وی بتواند یکی از معاونین خود را تعیین نموده تا در صورتی که خود نتوانست در جلسات شرکت کند معاون وی به عنوان نماینده وی در جلسات هیات عالی نظارت شرکت نماید بنابراین پیشنهاد می گردد قانون به صورت زیر اصلاح گردد.

اصلاحیه ماده 53 قانون: هیأت‌عالی نظارت با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

1. وزیر صنعت، معدن و تجارت (رئیس هیأت)
2. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
3. وزیر کشور
4. وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
5. وزیر دادگستری
6. وزیر امور اقتصادی و دارایی
7. رئیس شورای عالی استان‌ها
8. فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
9. هیأت‌رئیس اتاق اصناف ایران
10. رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران
11. نماینده بسیج اصناف کشور

تبصره 1: وزرا می توانند یکی از معاونین خود را به طور ثابت به عنوان نماینده خود در هیات عالی نظارت معرفی نمایند.
تبصره 2: وزیران و افراد ذیصلاح و صاحب نظر وفق دستور جلسه بدون داشتن حق رای می توانند در جلسات شرکت نمایند.

نتیجه گیری

در این مقاله ما 16 مورد از مفاد قانونی یا تبصره های آنها را مورد تحلیل و بررسی قرار داده و کمبودها و تعارضات قانونی که در این قانون وجود دارد را بر شمردیم. به نظر می رسد قانونگذار در مورد این قانون و قوانین مرتبط با این قانون نظیر قانون مالیاتی نیاز به یک بازنگری با در نظر گرفتن واقعیات نظام صنفی را دارد. در این بازنگری بهتر است نقش بیشتری برای نمایندگان اصناف قائل شده و رویکرد غیرصنفی که بر قانون جدید حاکم شده است کاهش پیدا کند. بنابراین بنا بر اصل 74 قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران دولت باید لایحه ای جهت تصحیح این موارد به مجلس پیشنهاد نماید.

منابع

1. ابن بطوطه. (1376). سفرنامه ابن بطوطه، تهران، انتشارات آگاه.
2. اشرف، احمد. (1375). دانشنامه جهان اسلام، تهران، انتشارات دانشنامه جهان اسلام.
3. ترابی فارسانی، سهیلا. (1384). تجار مشروطیت و دولت مدرن، تهران، نشر تاریخ ایران
4. مهدوی، محمدحسین امین الضرب. (1341). یادگار زندگانی حاج محمدحسین امین الضرب، مجله یغما ضمیمه مرداد ماه، ص 5.
5. سردارنیا، خلیل و جاهدین محمدی، ساسان. (۱۳۹۵). ساز و کارهای حقوقی تعامل اصناف با دولت و ضعف نهادمندی اتحادیه های صنفی در ایران. مجله مطالعات حقوقی دانشگاه شیراز. دوره هشتم شماره اول بهار ۱۳۹۵
6. خسروی، مجید و خسروی، میلاد (۱۳۹۲). حقوق نظام صنفی، تهران. انتشارات ادبستان-آیلار
7. فراهانی، اهورا. (1393). قانون نظام صنفی کشور و آیین نامه های اجرایی با آخرین اصلاحات و تغییرات. تهران. انتشارات اوستا فراهانی
8. نوده فراهانی، قاسم. (1384). قانون نظام صنفی و آیین نامه های اجرایی آن. تهران. انتشارات اوستا فراهانی
9. دوانی، غلامحسین. (1394). مجموعه قوانین مالیاتهای مستقیم و سایر قوانین موضوعه مشتمل بر آخرین اصلاحات مندرج در قانون اصلاح قانون مالیات های مستقیم مصوب 1394/04/31 و قانون رفع موانع تولید رقابتی و ارتقای نظام مالی مصوب 1394/02/09. تهران. انتشارات کیومرث. چاپ سی و یکم

پی نوشت

¹ در متن هرکجا قانون نظام صنفی به تنهایی و بدون ذکر تاریخ بیان شده منظور قانون مصوب سال 1392 است و در جائیکه قانون مصوب دیگری مد نظر باشد تاریخ تصویب آن هم در ادامه ذکر شده است. همچنین در هر کجای مقاله که از واژه قانون به تنهایی استفاده شده است منظور قانون نظام صنفی بوده است.